

ramunk címe *Több szólamban. Az OIK nemzetiségi és zenei szolgáltatásainak fejlesztése*. Ebben az esetben a szolgáltatásfejlesztés célja az esélyteremtés. Pontosabban a nemzetiségek anyanyelvhasználati lehetőségeinek bővítése. Hamarosan elkészül az OIK új portálja, amelynek része lesz egy többnyelvű nemzetiségi alportál, ahol a könyvtárral és szolgáltatásokkal kapcsolatos információk mind a 13 hazai kisebbség nyelvén elérhetőek lesznek. Az alportálon működni fog egy szintén többnyelvű online referenzszolgáltatás. Itt 9 (bolgár, görög, horvát, lengyel, német, román, szerb, szlovák, szlovén) nyelven lehet majd kérdezni a könyvtárost, könyvtárosokat.

Hétköznapi munka
– interkulturális tanulás, tudás

A nemzetiségi szolgáltatások több kulturális közösséghez szólnak. Már említettem, hogy a nemzetiségi szolgáltatásokat a Nemzetiségi és Dokumentációs Osztály gondozza. A munkatársak jelentős része két vagy több kultúrához is kötődik, illetve két vagy több nyelvet is beszél. Ez egyben interkulturális készségek meglétét jelenti. Ilyen például: a nyitottság az újdonságok és más kultúrák iránt, a tolerancia, a másság tisztelete, a megértés, a rugalmasság. Ezek mind értéként jelennek meg a hétköznapi munkában. A multikulturális készségek megléte munkánk esetében tulajdonképpen elengedhetetlen. Eredményesen működünk együtt a különböző kulturális háttérű használóinkkal, a partnereinkkel, de intézményen belül egymással is. Ezek a dolgozói készségek a szolgáltatások működtetésében, fejlesztésében is jelentős pluszt, hozzáadott értéket jelentenek. ■

¹ A nemzetiségi gyűjtemény bemutatása Pancsosz Alexandra gyűjteményfejlesztési koordinátor *148 nyelven – gyűjteményfejlesztési tendenciák az OIK-ban* című előadásban olvasható. (lásd 9. oldal)

² Ezt a témát részletesebben tárgyalja Nagy Magdolna intézményi menedzser *Multi-, inter-, transz- ... Kulturális rendezvények és közönségszolgálati munka az OIK-ban* című előadása. (lásd következő cikk)

Multi-, inter-, transz- ...

Kulturális rendezvények az Országos Idegennyelvi Könyvtárban

Baján megtartott előadásom az Országos Idegennyelvi Könyvtár (OIK) rendezvényein és partnerkapcsolataim keresztül mutatta be a könyvtár kulturaközvetítő szerepét.

Multikulturalizmus, interkulturális kommunikáció, transzkulturalitás: a kifejezések a különféle kultúrák érintkezését, egymásra hatását, a kulturális sokszínűség elfogadását, a kultúrák egymás mellett élésének segítését jelentik, és jól jellemzik az OIK tevékenységét, szakmai célkitűzéseit is.

OIK Nap – Palya Bea koncert

Partnerek

Az OIK soknyelvű, sokféle kultúrát reprezentáló gyűjteményét működtetni, fejleszteni, kulturális rendezvényeket szervezni partnerek nélkül elképzelhetetlen. A partnerek között kiemelt szerepet kapnak a *budapesti kulturális intézetek* és a *nagykövetségek*. Ezekkel az intézményekkel referenseink keresztül tart szoros kapcsolatot a könyvtár. A kapcsolatok közös rendezvényekben, könyvadományokban, együttműködési megállapodásokban öltönek testet.

A kulturális intézetek közül a Cervantes Intézet, a Goethe Institut, az egykori British Council, az Osztrák Kulturális Fórum, a Francia Intézet, a Lengyel Intézet és a Szlovák Intézet a legfontosabb partnerek.

A nagykövetségek kulturális referensei gyakran keresik fel a könyvtárat. Eddig volt már közös rendezvénye az OIK-kal az ír, az azerbajdzsán, a mexikói, a brazil, a venezuelai, a belarusz, a norvég és a kubai nagykövetségnek.

Jelentős partnernek számítanak a *könyvtárak és könyvtárszakmai szervezetek*. A Magyar Könyvtárosok Egyesületével (MKE) az *Alkotó könyvtáros* programsorozatot, az Informatikai és Könyvtári Szövetséggel (IKSZ) az *Összefogás* rendezvényeit szervezi közösen a könyvtár. Az MKE júniusban svéd könyvtári napot tartott az OIK-ban. Az OIK munkatársai részt vesznek a könyvtári szervezetek munkájában, jelen vannak a könyvtárszakmai programokon.

A *könyv- és folyóirat-kiadók* közül a Tinta, a Napút, a Magvető, az Eötvös József Kiadóval, a Patak Könyvekkel állandó kapcsolatban áll az intézmény. A Nagyvilág több alkalommal itt mutatta be tematikus számaint.

A *kisebbségi szervezetek, nemzetiségi önkormányzatok, nemzetiségi könyvtárak* megkerülhetetlen partnerek. A kapcsolat révén minden évben több kulturális rendezvény születik. Évente egy nagyobb szabású, egész napos konferenciát szentel a könyvtár a nemzetiségi, illetve a kisebbségi kérdéskör témakörének, ha erre rendelkezésre áll anyagi forrás.

A *fogyatékossgal élők szervezetei* közül a SINOSZ minden évben bemutatkozik egy programmal a nyelvek európai napján. A programok népszerűsítik a jelnyelvet és a siket kultúrát, hozzájárulva ezzel az esélyegyenlőség megvalósításához.

Természetes „szövetségesek” az *oktatási intézmények*, hiszen a nyelvtanulás, nyelvgyakorlás elválaszthatatlan annak intézményrendszerétől. Az egyetemeken nyelvi tanszékeik kívül több kéttannyelvű- és nyelvtagozatos középiskolával tart kapcsolatot az intézmény.

A *művészeti szervezetek* közül a Műfordítók Egyesületét, a Wagner Társaságot és a Liszt Társaságot lehet kiemelni.

Rendezvények

Az OIK munkáját évek óta kiegészítik, színesítik kulturális rendezvények. A rendezvényekkel a könyvtár szeretne a kultúrák találkozásának élő színterévé válni és megismertetni látogatóit a világ kulturális sokszínűségével.

A rendezvények kapcsolódnak országos szakmai és kulturális projektekhez (Összefogás, Internet Fiesta, Magyar Tudomány Ünnepe, Kodály-év, Erkel-év), nemzetközi felhívásokhoz (Nyelvek Európai Napja, Kultúrák Közötti Párbeszéd Európai Éve, Chopin-év), évfordulókhöz, aktualitásokhoz, de egyéni ötletek, kívülről jövő felkérések ugyanúgy helyet kapnak. Évente 40–60 rendezvényt tart a könyvtár (2009-ben 60, 2010. júniusig 37 volt a rendezvények száma).

Az előadás az elmúlt évek legsikeresebb programjait, programsorozatait mutatta be rendezvénytípusonként, kiemelve az OIK-ra jellemző egyedi sajátosságokat.

A legsikeresebb konferenciák, előadások a kulturális sokszínűségről, a két- vagy többnyelvűségről, az idegen nyelvek tanulásáról, az esélyteremtésről, nemzetiségeink helyzetéről, kultúrájukról, a kevésbé használt nyelvekről szóltak (*Kevésbé használt*

Nagy Magdolna

nyelvek helyzete a V4-ek országaiban, Könyvtár, esélyegyenlőség, minőségmenedzsment, Művészetterápiák könyvtári alkalmazása, Online gyűjtemények szervezése és kezelése).

Chopin kiállítás
Tárlatvezetés

A kiállítások irodalmi vagy zenei évfordulókhoz, aktualitásokhoz kapcsolódnak, de hagyományos képzőművészeti és fotókiállítások is gyakran szerepelnek a repertoárban. (Beckett centenáriumi kiállítás, Joyce-, Goethe-, Schiller-, Knut Hamsun-, Wagnerkiállítás, Móser Zoltán fotókiállítása a Kodály-év alkalmából stb.)

A könyv- és folyóirat-bemutatók többnyire világirodalmi tárgyúak. A közelmúltban több világirodalmi alkotás magyar fordítása mutatkozott be az OIK-ban neves szerkesztők, fordítók közreműködésével. (Cormac McCarthy: Az út, Delibes: Patkányok, José Martí: Egyszerű versek, Quim Monzo: Minden dolgok miértje, Knut Hamsun: Élettöredékek stb.) A Nagyvilág folyóirat tematikus számai közül a norvég, az észti és a muravidéki szlovén szám bemutatóját rendezték a könyvtárban.

A koncertek nagyon változatosak. Zenélték itt végzős diákok, volt hangszeres szólókoncert, énekkoncert, kamaraegyüttes is muzsikált már a falak között. Az előadók többnyire a könyvtár olvasói, akik művészi produkciójukat térítés nélkül ajánlják fel. Ez

a legsikeresebb, egyben a leglátogatottabb rendezvényfajta.

Az irodalmi műsorok közül kiemelkedő jelentőségűek az eredeti nyelvű felolvasások, irodalmi beszélgetések. A British Council olvasóköri találkozóit kezdetben az OIK-ban tartotta. Vendég volt többek között *Tibor Fischer* és *David Mitchell* brit író. 2010-ben több angol nyelvű irodalmi program zajlott az OIK-ban: *Tamas Dobozy* és *Joe Blades* kanadai szerzők olvastak fel műveikből, valamint *Gretchen Meddaugh* és *Mary Murphy* Budapesten élő előadóművészek ír és kanadai kortárs irodalmi szövegeket adtak elő.

Az előadásomban hat kiemelt rendezvényről számoltam be.

A *Határtalan Európa* és a „*Szerelmem vagy te, szép hazám!*” című rendezvénysorozat 2003 és 2005 között az Európai Unió tagországai és a 2004-ben csatlakozó országok kultúráját mutatta be. A sikeres rendezvényeket partnerekkel (kulturális intézetek, nagykövetségek, egyetemi tanszékek) közösen szervezte a könyvtár.

Az *Alkotó könyvtáros* rendezvénysorozatot 2006-óta az MKE-vel közösen rendezi a könyvtár, állandó bemutatkozási lehetőséget biztosítva a művészi képességekkel megáldott kollégáknak. Az OIK szeptember 26-ai egész napos rendezvényének állandó programja egy „alkotó könyvtáros” kiállításának megnyitója. Eddig tizenegy alkalommal mutatták meg tehetségüket a kollégák az OIK falai között. Festményeivel mutatkozott be *Engel Judit*, *Csabonyi Klára*, *Gyergyák Edina*, fotóival *Nemes Erzsébet*, *Tószegi Zsuzsanna*, *Vraukóné Lukács Ilona*, irodalmi műsorral *Praznovszky Mihály*, *Szakács István* és *Sudár Annamária*, muzsikált a Misztrál Együttes, *Szakmári Klára* papír és textilmárvány munkáiban gyönyörködhetett a közönség. *Martinovitsné Kutas Ilona* műveit emlékkiállításon láthatták a munkatársak A sorozat következő programja 2010. szeptember 24-én *Mátó Erzsébet* és *Törőcsik Katalin* vert csipkéinek kiállítása.

A *Mulandóság és halhatatlanság – a világirodalom klasszikusai és újrafordításaik* című programsorozatot a Műfordítók Egyesületével szervezte a könyvtár. A meghívott

előadók klasszikus világirodalmi művek újrafordításáról, a változó nyelv és ízlés, a különböző fordítói iskolák diktálta újrafordítások jelenségéről beszéltek. *Géher István* Shakespeare, *Nádasdy Ádám* Dante, *Kappanyos András* James Joyce, *Jancsó Júlia* Proust újrafordításával ismertette meg a közönséget. Ez a rendezvénysorozat volt az utóbbi évek legnagyobb közönségsikere.

„A középszent még érinteni sem óhajtanám...” *Fryderyk Chopin története* – A varsói Chopin Intézet, a budapesti Lengyel Intézet, az OIK, valamint három megyei könyvtár (Méliusz Juhász Péter Megyei Könyvtár, Somogyi-könyvtár, Kisfaludy Károly Megyei Könyvtár) és a budapesti Lengyel Ház által rendezett vándorkiállítás dokumentumokat, képeket, faksimile kiadványokat vonultatott fel a halhatatlan zeneszerző és zongoravirtuóz életéből. A vándorkiállítás anyagát a Chopin Intézet munkatársai készítették és az OIK-nak ajándékozták. A kiállítás rendkívül sikeres volt, sok-sok látogató tekintette meg, és élénk sajtóvisszhang kísérte. Az anyag jelenleg is vándorúton van, decemberben a Chopin-év zárókoncertjén a Művészetek Palotájában láthatják az érdeklődők.

Az *OIK Nyílt napja a Nyelvek Európai Napján* – szeptember 26-a a Nyelvek Európai Napja. Ezen a napon a nyelvek sokszínű-

ségét, a nyelvtanulás és nyelvgyakorlás fontosságát ünneplik világszerte. A nap felhívása összecseng a könyvtár szakmai céljaival, küldetésével, ezért ez a nap 2005-óta az OIK nyílt napja is. Az egész napos rendezvény – a nap célkitűzéséhez igazodva – színes programokat kínál a látogatóknak, és alkalmat ad a könyvtár bemutatkozására. Az évek során kialakult a rendezvény struktúrája, ami állandó és változó programokat tartalmaz. A legfontosabb állandó programok: konferencia vagy kerekasztal-beszélgetés, idegen nyelvű felolvasás, alkotó könyvtáros kiállítás, egy hazai nemzetiség bemutatkozása, műfordítás pályázat díjátadója, jelnyelvi program, zenei programok. A zárókoncert megtartására mindig valamilyen népszerű előadót vagy együttest igyekszik megnyerni a könyvtár. Eddig *Daniel Annah*, *Lovász Irén*, *Palya Bea*, a Sirtos és a M.É.Z. együttes szerepelt szeptember 26-án az OIK-ban. Az idén a Vujicsics vagy a Söndörgő együttes lesz az előadó.

A programok ismertetése után elhangzott néhány jó tanács, hasznosítható tapasztalat a rendezvények szervezésével foglalkozó kollégák számára.

Befejezésül néhány kép erejéig a közönség „belelapozhatott” az OIK vendégkönyvébe. ■

Nyelvek Európai Napja
Műfordítás pályázat
díjkiosztója